


Prof. Dr. Murat ŞEN

İŐ HUKUKU MEVZUATI

- 
- Bireysel İŐ Hukukuna İlişkin Kanunlar
 - Toplu İŐ Hukukuna İlişkin Kanunlar
 - Bireysel ve Toplu İŐ Hukuku İle İlgili Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnameler
 - İŐ Yargısıyla İlgili Kanunlar
 - İŐ Hukuku Alanındaki Tüzükler
 - Bireysel İŐ Hukuku Alanındaki Yönetmelikler
 - İŐ Sağlığı ve Güvenliği Alanındaki Yönetmelikler
 - Toplu İŐ Hukuku Alanındaki Yönetmelikler



Prof. Dr. Murat ŞEN
MelikŐah Üniversitesi Hukuk Fakóltesi
İŐ ve Sosyal Güvenlik Hukuku Öğretim Üyesi

İŐ HUKUKU MEVZUATI

Prof. Dr. Murat ŞEN

MelikŐah Üniversitesi Hukuk Fakóltesi
İŐ ve Sosyal Güvenlik Hukuku Öğretim Üyesi

İŐ HUKUKU MEVZUATI

- Bireysel İŐ Hukukuna İlişkin Kanunlar
- Toplu İŐ Hukukuna İlişkin Kanunlar
- Bireysel ve Toplu İŐ Hukuku İle İlgili Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnameler
- İŐ Yargısıyla İlgili Kanunlar
- İŐ Hukuku Alanındaki Tüzükler
- Bireysel İŐ Hukuku Alanındaki Yönetmelikler
- İŐ Sağlığı ve Güvenliği Alanındaki Yönetmelikler
- Toplu İŐ Hukuku Alanındaki Yönetmelikler

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2015

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İş Hukuku Mevzuatı

Murat Şen

Hukuk Yayınları Dizisi – ????

Birinci Baskı : Ocak, 2015

ISBN : 978 – 605 – 146 – ??? – ?

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube


Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Ankara Şube


Cihan Sokak No: 16/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Sercan Ceber

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 26062
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

Kızım Serra'ya...

ÖNSÖZ

Oldukça dinamik bir hukuk dalı olan İş Hukukunun, genel nitelikli kanunlaştırmaların yapıldığı Medeni Hukuk, Ticaret Hukuku ve Ceza Hukuku gibi hukuk alanlarına göre dağınık bir mevzuat yapısı bulunmaktadır.

Bir taraftan, İş Kanunu, Basın İş Kanunu, Deniz İş Kanunu gibi kanunlardaki hükümler, diğer taraftan genel nitelikli Türk Borçlar Kanunu'ndaki "Genel Hizmet Sözleşmesi", "Pazarlamacılık Sözleşmesi" ve "Evde Hizmet Sözleşmesi"ne yönelik düzenlemeler ve öte yandan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu, Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ve Hafta Tatili Hakkında Kanun gibi İş Hukuku alanına ilişkin onlarca yasal düzenlemeye bir de İş Hukuku alanında çıkarılmış tüzük ve yönetmelikler de dahil edilince, mevzuatı izlemenin zorluğu daha belirgin hale gelmektedir. Buna, son yıllarda peşi sıra yapılan düzenleme ve değişiklikler de eklendiğinde, İş Hukuku alanındaki güncel mevzuatı takip etmenin ne kadar güç olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışma, söze konu dağınık görünümdeki kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük ve yönetmelik düzeyindeki mevzuatı güncel olarak bir arada sunma amacıyla hazırlanmıştır.

İş Hukukuna ilişkin mevzuatı derleme amacındaki bu kitabın kapsamı, kanunlar, kanun hükmünde kararnameler, tüzükler ve yönetmeliklerle sınırlandırılmış, alana ilişkin uluslararası sözleşmeler ile tebliğ, genelge, diğer idari düzenleyici işlemler ve yargı kararlarına yer verilmemiştir. Sınırlandırma, bu alandaki teşkilat yapısına yönelik düzenlemelerin alınmaması suretiyle sürdürülmüştür. Aksi durumda kitabın hacminin, pratik kullanımı engelleyecek bir boyuta ulaşacağı kaygısı taşınmıştır.

Çalışmada, mevzuatın gelişim seyrinin izlenebilmesi amacıyla, kanun metinlerinde değişiklik yapan kanunların kabul tarihi, numarası ve değişikliği yapan madde numaraları parantez içerisinde italik formda, deği-

şikliğın yapıldığı metin ve ibareden önce belirtilmiştir. Örneğın, italik olarak yazılmış (*Ek fıkra: 23.07.2010-6009/48 md.*) şeklindeki açıklama, fıkranın 23.07.2010 tarihli 6009 sayılı Kanun'un 48. maddesiyle eklendiğini; yine italik olarak yazılmış (*Mülga dördüncü fıkra: 20.06.2012-6331/37 md.*) şeklindeki açıklama da dördüncü fıkranın 20.06.2012 tarihli 6331 sayılı Kanun'un 37. maddesiyle ilga edildiğini açıklamaktadır. Aynı tarzda (*İptal dördüncü fıkra: AYM'nin 19.10.2005 tarihli ve E. 2003/66, K. 2005/72 sayılı kararı ile iptal edilmiştir (RG., 24.11.2007, S. 26710)*) şeklindeki bilgilendirme de, dördüncü fıkranın Anayasa Mahkemesi'nin 24.11.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 19.10.2005 tarihli kararıyla iptal edildiğini ortaya koymaktadır. Bunun gibi (...) şeklindeki işaretlemlerin açıklaması ise, yürürlükten kaldırılan metne de yer verilerek dipnotta yapılmıştır. İdari düzenleyici işlemler olan tüzük ve yönetmeliklerde ise, değişikliğin yayımlandığı Resmi Gazete'nin tarih ve sayısına yer verilerek gelişim seyri gösterilmiştir. Örneğın, italik olarak yazılmış (*Değişik: RG., 19.04.2014-28977*) şeklindeki bir açıklama, ilgili metnin Resmi Gazete'nin 19.10.2014 tarihli ve 28977 sayılı nüshasında yayımlandığını ifade etmektedir. Eğer Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan bir değişiklik söz konusu ise, bu durumda ilgili kararın tarih ve sayısına yer verilmiştir. Değişikliklerin kolayca izlenebilmesi açısından metin yazımından farklı olarak italik formun kullanılmasına özen gösterilmiştir.

30 adet yasal düzenleme, bir adet KHK, üç adet tüzük ve 70 adet yönetmelik metnine yer verilen bu çalışmanın 5 Ekim 2015 tarihi itibarıyla güncel olduğunu belirtmekte yarar vardır.

Çalışmanın, öğrenci, akademisyen ve uygulayıcılara kolaylık sağlanması ve tüm kullananlara yararlı olması temel dileğimdir.

Basımı üstlenen Adalet Yayınevinin yetkililerine teşekkür ederim.

Kayseri/Talas, Ekim 2015

Prof. Dr. Murat ŞEN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR	XVII

BİRİNCİ BÖLÜM

BİREYSEL İŞ HUKUKUNA İLİŞKİN KANUNLAR

1. İş Kanunu	1
2. 1475 Sayılı İş Kanunu	43
3. Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun	47
4. Deniz İş Kanunu	57
5. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	73
6. Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun	97
7. Türk Soylu Yabancıların Türkiye’de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu, Özel Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine İlişkin Kanun	107
8. Hafta Tatili Hakkında Kanun	109
9. Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun	111
10. Öğle Dinlenmesi Kanunu	113
11. Mesleki Eğitim Kanunu	115

İKİNCİ BÖLÜM

TOPLU İŞ HUKUKUNA İLİŞKİN KANUNLAR

1. Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu 135
2. Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu 169

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

**BİREYSEL VE TOPLU İŞ HUKUKU İLE İLGİLİ KANUN VE
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER**

1. Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasası (İlgili Maddeler) 199
2. Türk Borçlar Kanunu (İlgili Maddeler) 209
3. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde
Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun 233
4. Türk Ticaret Kanunu (İlgili Maddeler) 237
5. Umumi Hıfzıssıhha Kanunu (İlgili Maddeler) 241
6. Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye
Yapılması ve 6452 Sayılı Kanunla 6212 Sayılı Kanunun 2 Nci
Maddesinin Kaldırılması Hakkında Kanun..... 243
7. Dernekler Kanunu (İlgili Maddeler) 245
8. Türk Medeni Kanunu (İlgili Maddeler) 251
9. Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu
(İlgili Maddeler) 261
10. Özel Öğretim Kurumları Kanunu (İlgili Maddeler) 265
11. Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun (İlgili Maddeler) 269
12. Devlet Memurları Kanunu (İlgili Maddeler) 271
13. Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 275
14. Türk Ceza Kanunu (İlgili Maddeler)..... 283
15. Terörle Mücadele Kanunu (İlgili Maddeler) 287

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İŞ YARGISIYLA İLGİLİ KANUNLAR

1. İş Mahkemeleri Kanunu..... 297
2. Hukuk Muhakemeleri Kanunu (İlgili Maddeler) 301
3. Kabahatler Kanunu (İlgili Maddeler) 307

BEŞİNCİ BÖLÜM

İŞ HUKUKU ALANINDAKİ TÜZÜKLER

1. 1475 Sayılı İş Kanununa Tabi İş Yerlerinde İşverenlerin Kuracakları Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Eğitim ve İşleyiş Esasları Hakkında Tüzük 315
2. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü..... 319
3. İş Teftişi Tüzüğü..... 329

ALTINCI BÖLÜM

BİREYSEL İŞ HUKUKU ALANINDAKİ YÖNETMELİKLER

1. Alt İşverenlik Yönetmeliği 343
2. Asgari Ücret Yönetmeliği 349
3. Askerî İşyerleri ile Yurt Güvenliği İçin Gerekli Maddeler Üretilen İşyerlerinin Denetimi, Teftişi ve Bu İşyerlerinde İşin Durdurulması Hakkında Yönetmelik..... 353
4. Çalışma Hayatına İlişkin Üçlü Danışma Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik 357
5. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Yönetmeliği..... 361
6. Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik 391
7. Engelli ve Eski Hükümlü Çalıştırmayan İşverenlerden Tahsil Edilen İdari Para Cezalarını Kullanmaya Yetkili Komisyona Dair Yönetmelik..... 399

8. Gemi Adamlarının İkamet Yerleri, Sağlık ve İaşelerine Dair Yönetmelik	407
9. Haftalık İş Günlerine Bölünemeyen Çalışma Süreleri Yönetmeliği	431
10. Hazırlama, Tamamlama ve Temizleme İşleri Yönetmeliği	435
11. İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği	439
12. İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği.....	443
13. İşçi Ücretlerinden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Kurulun Teşekkülü ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik.....	447
14. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik.....	451
15. Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik	521
16. Konut Kapıcıları Yönetmeliği.....	525
17. Özel İstihdam Büroları Yönetmeliği	529
18. Postalar Halinde İşçi Çalıştırılarak Yürütülen İşlerde Çalışmalara İlişkin Özel Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	535
19. Sanayi, Ticaret, Tarım ve Orman İşlerinden Sayılan İşlere İlişkin Yönetmelik	539
20. Tarımda İş Aracılığı Yönetmeliği	547
21. Terörle Mücadele Kanunu Kapsamında Kamu Kurum ve Kuruluşlarında İstihdam Edilecekler Hakkında Yönetmelik	555
22. Türk Soylu Yabancıların Türkiye’de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu veya Özel Kurum, Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine Dair Kanunun Uygulanması Hakkındaki Yönetmelik	563
23. Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmelik.....	569
24. Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği	573
25. Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği	595
26. Yurtdışında İşe Yerleştirme Hizmetleri Hakkında Yönetmelik.....	603
27. Yüzdelerden Toplanan Paraların İşçilere Dağıtılması Hakkında Yönetmelik	611

YEDİNCİ BÖLÜM

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ALANINDAKİ YÖNETMELİKLER

1. Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik 617
2. Balıkçı Gemilerinde Yapılan Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik..... 627
3. Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik 643
4. Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik..... 671
5. Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik 701
6. Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik..... 707
7. Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik 713
8. Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik 721
9. Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik 729
10. Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği 735
11. Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik 739
12. Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik 755
13. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği 759
14. İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik..... 779
15. İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik 811
16. İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği 847
17. İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik 879

18. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	883
19. İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	889
20. İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	897
21. İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	909
22. İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik.....	949
23. İşyerlerinde İşin Durdurulmasına Dair Yönetmelik	955
24. İşyerlerinde İşveren veya İşveren Vekili Tarafından Yürütülecek İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik.....	961
25. Kanserojen veya Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik.....	971
26. Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik.....	981
27. Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	999
28. Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	1013
29. Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami Yedi Buçuk Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik.....	1053
30. Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği.....	1061
31. Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	1083
32. Tozla Mücadele Yönetmeliği.....	1093
33. Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi Yönetmeliği	1107
34. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	1113

SEKİZİNCİ BÖLÜM

TOPLU İŞ HUKUKU ALANINDAKİ YÖNETMELİKLER

1. İşkolları Yönetmeliği	1143
--------------------------------	------

2. Kamu Görevlileri Sendikaları ve Konfederasyonlarınca Düzenlenecek Üyeliğe Başvuru Belgesi, Çekilme Bildirimlerinin Şekli, İçeriği, Tutulacak Defterlerin Şekli, İhtiva Edeceği Bilgiler ile Kayıtların Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik..... 1183
3. Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik 1189
4. Sendika Üyeliğinin Kazanılması ve Sona Ermesi ile Üyelik Aidatının Tahsili Hakkında Yönetmelik 1199
5. Sendika Üye Sayıları ve Her Hizmet Kolunda Yetkili Kamu Görevlileri Sendikaları ve Bunların Bağlı Buldukları Konfederasyonların Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik..... 1205
6. Sendika ve Konfederasyonların Denetim Esasları ve Tutacakları Defterler ile Toplu İş Sözleşmesi Sicili Hakkında Yönetmelik..... 1211
7. Toplu İş Sözleşmesinde Arbulucuya ve Hakeme Başvurma Yönetmeliği 1217
8. Toplu İş Sözleşmesi Yetki Tespiti ile Grev Oylaması Hakkında Yönetmelik 1229
9. Toplu Sözleşme Görüşmelerinin Yapılma Usul ve Esasları ile Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, Kamu Personeli Danışma Kurulu ve Kurum İdari Kurullarının Teşkilî, Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik... 1235